

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/106/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118206480
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8118206480.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filákovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobkyne: L. J., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v H., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom vo Svidníku, na ul. Sov. hrdinov č. 163/66, proti žalovanému: Poštová banka, a. s., so sídlom v Bratislave, na Dvořákovom nábreží č. 4, IČO: 31 340 890, právne zastúpenému Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., so sídlom v Bratislave, na Dvořákovom nábreží č. 8A, IČO: 47 232 471, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 427,64 eura s prísl. a o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, o odvolaniach žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 20.05.2019 č.k. 19Csp 108/2018 - 88 takto

r o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v časti týkajúcej sa vydania bezdôvodného obohatenia.

Zastavuje odvolacie konanie o odvolaní žalovaného.

Zrušuje rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol a určil, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere zo dňa 02.06.2014 v obchodných podmienkach v článku VI. splácanie úveru - bod 6.4 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej medzi stranami sporu bola dňa 02.06.2014 uzatvorená Zmluva o úvere dobrá pôžička. Podľa prehľadu o úvere nie je sporné, že rozdiel medzi prijatými platbami vo výške 1.727,64 eur a výškou úveru 1.300 eur je 427,64 eur.

3. Žalobkyňa pri svojom výsluchu uviedla skutočnosť, podľa ktorej niekedy v auguste roku 2015 navštívila Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, kde jej bolo oznámené aj vo vzťahu k zmluve uzatvorenej dňa 02.06.2014, že úver je bezúročný a bez poplatkov a že v zmluve sú uvedené aj neprijateľné zmluvné podmienky.

4. Predmetom konania sú nároky vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy, a preto je potrebné na uvedenú právnu vec aplikovať príslušné ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ako aj ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka poskytujúce ochranu spotrebiteľovi pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv.

5. Podľa ust. § 107 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (subjektívna lehota). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo (objektívna lehota).

6. Uzatvorená zmluva sa považovala za platnú a nebolo zistené, aby v nej neboli uvedené obligatórne náležitosti v zmysle ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Keďže úver nebolo možné považovať za bezúročný a bez poplatkov, nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia daný nebol.

7. Aj za predpokladu existencie väd zmluvy v zmysle žaloby, neboli na strane žalobkyne ako bežnej spotrebiteľky a na strane konania banky voči žalobkyni zistené také konkrétne okolnosti, ktoré by poukazovali až na nepriamy úmysel banky obohatiť sa na úkor žalobkyne. Žalobkyňa súd nepovažoval za zraniteľnú spotrebiteľku, ktorej finančné vedomie a schopnosti posudzovať spotrebiteľské zmluvy, by boli v dôsledku nejakých skutočností na jej strane niečím znížené, preto aj z dôvodu premlčania bolo potrebné uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia zamietnuť.

8. Ohľadom určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky uvedenej v zmluve sa poukázalo na to, že banka neinkorporovala predmetné ustanovenie tak, aby bolo možné ho považovať za platné, pretože Obchodné podmienky neboli žalobkyňou podpísané a spôsob, akým ju mala banka oboznámiť s týmito podmienkami nie je zrejмый. Podľa žalobkyne tieto podmienky jej banka poslala až s podpísanou zmluvou, a teda pred podpisom zmluvy žalobkyňou neboli jej tieto podmienky známe. Sporná zmluvná podmienka nebola individuálne dojednaná a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľky. V tejto časti bolo preto žalobe vyhovieť.

9. Výrok o trovách bol odôvodnený ustanoveniami § 255 a § 262 CSP.

10. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolania žalobkyňa a žalovaný.

11. Žalobkyňa napadla výrok, ktorým bola jej žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietnutá. V tejto časti navrhla rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako dôvod uviedla, že k jednotlivým chýbajúcim náležitostiam úverovej zmluvy uvádzaným v žalobe, ktoré majú robiť úver bezúročný a bez poplatkov, sa súd prvej inštancie vôbec nevyjadril. Z odôvodnenia rozhodnutia sa nedá zistiť, čo mal súd prvej inštancie na mysli, keď konštatuje, že by nárok zamietol aj z dôvodu premlčania. V takom prípade nie je jasné, prečo aj z dôvodu premlčania a nielen z dôvodu premlčania a ak z dôvodu premlčania, tak či z dôvodu premlčania v subjektívnej alebo objektívnej premlčacej dobe a v akom kontexte a ku ktorej premlčacej dobe treba priradiť úvahy súdu o zraniteľnosti, či nezraniteľnosti žalobkyne ako bežnej spotrebiteľky a nezníženosti jej finančného vedomia a schopnosti posudzovať spotrebiteľské zmluvy. V spotrebiteľských právnych vzťahoch pri posudzovaní premlčania bezdôvodného obohatenia pôjde vždy o 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu, nakoľko je vylúčené, aby nebankové subjekty a osobitne renomované banky nevedeli čo robia a aby robili niečo čo nechcú.

12. Žalovaný požadoval rozsudok vo výroku o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky zrušiť a vec vrátiť na nové prejednanie. Alternatívne požadoval žalobu v plnom rozsahu zamietnuť. V priebehu odvolacieho konania žalovaný podaním zo dňa 27.09.2019 (č.l. 144 spisu) vzal svoje odvolanie v celom rozsahu späť.

13. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobkyne smerujúce proti výroku rozsudku o zamietnutí žaloby v časti týkajúcej sa vydania bezdôvodného obohatenia nie je opodstatnené.

14. Vo veci v súvislosti s premlčaním nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvozený správny právny záver.

15. V priebehu konania žalovaný bez akýchkoľvek pochybností vzniesol námietku premlčania vo vzťahu k nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 427,64 eur s prísl.

16. Čo sa týka práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, toto podlieha premlčaniu. Pri premlčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba a to subjektívna (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a objektívna (§ 107 ods. 2 OZ). Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne na sebe nezávisle a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a na začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku oprávneného týkajúcu sa jeho vedomostí o bezdôvodnom obohatení a vedomostí o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.

17. V prejednávanej veci je nesporným to, že žalovaný zmluvou o úvere zo dňa 02.06.2014 poskytol žalobkyni ako spotrebiteľke úver vo výške 1.300 eur. Rovnako je nesporné, že žalobkyňa z titulu poskytnutého úveru celkovo uhradila žalovanému sumu 1.727,64 eur, pričom poslednú splátku realizovala dňa 28.05.2015.

18. Na pojednávaní konanom dňa 15.04.2019 žalobkyňa pri svojom výsluchu uviedla, že po stretnutí so svojou priateľkou, navštívila Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, kde po oboznámení sa aj so zmluvou zo dňa 02.06.2014 jej bolo oznámené, že v danom prípade je úver bezúročný a bez poplatkov a že zmluva obsahuje tiež neprijateľné zmluvné podmienky. Táto návšteva združenia sa uskutočnila v auguste roku 2015. Je tak nepochybné, že najneskôr 31.08.2015 sa žalobkyňa dozvedela o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a teda už vtedy jej muselo byť známe, že žalovanému uhradila sumu o 427,64 eur vyššiu ako mala. Tvrdenie žalobkyne o tom, kedy a kde sa dozvedela o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru nenamietal ani právny zástupca žalobkyne prítomný na pojednávaní konanom dňa 15.04.2019. Neskoršie spochybňovanie tohto tvrdenia žalobkyne jej právnym zástupcom na pojednávaní konanom dňa 20.05.2019 a prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS zo dňa 11.05.2018, podľa ktorého Zmluva o úvere zo dňa 02.06.2014 im bola žalobkyňou predložená dňa 07.05.2018 na posúdenie, sa považovali za účelové a nehodnoverné, nakoľko odporovali skutočnostiam priamo uvedeným žalobkyňou pri jej výsluchu. Navyše je nelogické, aby dňa 07.05.2018 Zmluvu o úvere zo dňa 02.06.2014 žalobkyňa predkladala na posúdenie Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, keď toho istého dňa, teda 07.05.2018, udelila plnú moc na zastupovanie v tejto veci JUDr. Igorovi Šafrankovi.

19. Dvojročná subjektívna premlčacia doba počítaná najneskôr od 31.08.2015 uplynula koncom mesiaca august roku 2017. Žaloba bola vo veci podaná elektronicky dňa 08.06.2018, teda po uplynutí subjektívnej premlčacej doby. Preto aj za predpokladu, ak by poskytnutý úver pre chýbajúce náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere bol bezúročný a bezpoplatkový, návrhu žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia v dôsledku vznesenia námietky premlčania a uplynutia subjektívnej premlčacej doby nemohlo byť vyhovené.

20. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 CSP rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v časti týkajúcej sa vydania bezdôvodného obohatenia ako vecne správny potvrdil.

21. Zároveň v dôsledku späťvzatia odvolania žalovaným bolo potrebné v súlade s ust. § 369 CSP zastaviť odvolacie konanie o odvolaní žalovaného.

22. Pokiaľ ide o výrok o trovách, tento je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a nezrozumiteľnosť. Rozhodnutie o trovách bolo odôvodnené citáciou ust. § 255 a § 262 CSP bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia. V prejednávanej veci predmetom konania boli dva samostatné nároky, a to nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a nárok na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Pri právach so samostatným skutkovým základom treba úspech a neúspech strany posudzovať osobitne podľa toho, v ktorom nároku, ktorý by mohol byť samostatne uplatnený, bola úspešná a v akom rozsahu a v ktorom zase nie. Trovy potom treba separovať a osobitne o nich rozhodnúť. Čiastočný úspech sa skúma so zreteľom na uplatnený nárok z aspektu právneho dôvodu žaloby, t.j. skutkového stavu a právnej normy, ktorá sa mala použiť alebo sa použila pri rozhodovaní o veci samej. Nie je možné považovať za čiastočný úspech, ak žaloba, v ktorej sa uplatnili viaceré nároky, bola čiastočne úspešná a čiastočne sa zamietla tak, že úspech i neúspech sa týkali samostatných nárokov. V takom prípade sa plný úspech alebo čiastočný úspech vo veci skúma so zreteľom na každý nárok, ktorý by mohol byť samostatne uplatnený.

Ak ide o práva so samostatným skutkovým základom, môže dôjsť aj k tomu, že povinnosti na náhradu trov konania sa budú určovať osobitne vo vzťahu ku každej zo strán. V súvislosti s rozhodovaním o trovách konania je potrebné dodať, že v časti nároku na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky mala úspech žalobkyňa a v časti nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia bol v celom rozsahu úspešný žalovaný. Keďže vydanie nezrozumiteľného alebo nedostatočne zdôvodneného rozhodnutia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, ktorým bolo znemožnené strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP rozsudok vo výroku o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). V ňom bude úlohou súdu prvej inštancie rozhodnutie o trovách odôvodniť tak, aby spĺňalo náležitosti vyplývajúce z ust. § 220 ods. 2 CSP.

23. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).